

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ARKA PENCERE YAZARLARINA
GÖRE DE 2015'İN EN İYİ FİLMİ

MAD MAX: FURY ROAD

KARABASAN

"İÇ ORGANLARINIZI BAĞLAYIN,
KORKUDAN TİTREDİĞİNİZ
BİR GECE OLACAK"

HOLLYWOOD REPORTER /DAVID ROONEY

01.01.2016

YÖNETMEN CAN EVRENOL
SENARYO CAN EVRENOL, CEMAL ÖZDOĞRU, ERGİN SAKMİNGİÜ, UĞUR CANERERAKAY, GÖRÜK YÖNTER, ALP KÖRÜKAL, YAPIM YAKARIM SİLA KARAKAYA, KUTLUER SİNAN SARACIOĞLU, MURAT JF
SEANASTİFA DORMA, "DÖNÜŞ ANIYI ANIYI" KAST FAZLI KÖRÜKAL, "YÖRÜKÜ" RAPIN, TODD BROWN, MARK HOSCHER, MÜGE BÖYÜKTAĞAS, UĞUR YÖNTER, TUGRA ERER, SİLA PERKİNCANLI
MO FILM
salt
XZ
1000 VOLT
FILMCOLONY
BASIS
CineStar

MAD MAX VE HIRSIK KIZ

YILLIK 'EN İYİLER' SEÇİMİMİZE ARTIK 'GELENEKSEL' DİYE BİLİRİZ HERHALDE, TIPKI 'EN FENALAR'I SEÇTİĞİMİZ ALTIN KESTANE ÖDÜLLERİ'NDE OLDUĞU GİBİ. SÜREKLİ GENİŞLEYEN ARKA PENCERE AİLESİNDEN 44 YAZARIN 10'LUK LİSTELERİYLE BELİRLEDİĞİMİZ "2015'İN

En İyi 11 Filmi" seçkimizi derginin ilerleyen sayfalarında göreceksiniz zaten. Bizim asıl vurguyu yapacağımız şey, dünyada ve Türkiye'de yapılan listelerde hep başa güreşen George Miller harikası "Mad Max: Fury Road"un Arka Pencere 11'inde de en tepede yer alması.

"Mad Max: Fury Road", halkla eleştirmenleri 'eksiksiz' buluşturan filmlerin başında geliyor. Yılların eskitmeyi başaramadığını ağızımız açık tespit ettiğimiz George Miller, sinema tarihinde pek rastlanmamış biçimde, efsane olmuş üçlemesinin ötesine geçti bu filmle. Gösterime girdiğinde didik didik edildiği için ayrıntısına girmeyeceğiz, ama şunu da belirtmeden geçmeyelim: Dijitalleşmenin hasını yaşayan, her şeyin 'yapaylık' boyutunda kendini tanımladığı bir dünyada George Miller'ın 'analog' bir evrenin de var olduğunu hatırlatması paha biçilemezdi gerçekten. Belki de bir 'öngörü'ydü onun yarattığı dünya, dijitalleşmekten sıkılıp 'analog' çözümlere geri dönecekti insanlık. En azından 'çılgınlık'ı bir miktar törpüleyip 'denge' oluşturmayı başaracaktı. Bu açıdan, değerine değer katan bir

film oldu "Mad Max: Fury Road". Onun öncesinde, sırasında ve sonrasında benzer hamleler de geldi sinema sanatından; 'dijital devrim'in insanı 'saflık'tan uzaklaştırdığı görüldü belki de...

Uzun uzadıya bu konuyu açarız ileride, ama şimdilik bu fragmanla yetinelim... Ve "2015'in En İyi 11 Filmi"ni belirleyen 44 yazarımıza sonsuz teşekkürlerimizi iletelim: Abbas Bozkurt, Ali Deniz Şensöz, Ali Ercivan, Ali Ulvi Uyanık, Alkan Avcıoğlu, Berke Göl, Bilgehan Aras, Burak Göral, Burcu Aykar, Burçin S. Yalçın, Cem Altınsaray, Cumhuriyet Canbazoglu, Çağdaş Günerbüyük, Doğu Yücel, Ebru Çelikut, Engin Ertan, Esin Küçüktepepınar, Evrim Kaya, Fırat Ataç, Fırat Yücel, Hasan Cömert, Hilal Çetinder, Janet Barış, Kaan Karsan, Kaya Özkarakalar, Kemal Ekin Aysel, Melis Behlil, Murat Erşahin, Murat Özer, Müge Turan, Müjde Işıl, Nil Kural, Okan Arpac, Olkan Özyurt, Selin Gürel, Senem Aytaç, Serdar Kökçeoğlu, Sinan Yusufoglu, Suzan Demir, Şenay Aydemir, Tunca Arslan, Uğur Vardan, Vuslat Saraçoğlu ve Yeşim Burul.

Başlığa da sirayet eden ikinci konumuzsa, epeydir eksikliğini hissettiğimiz "Hırsız Kız" Marnie'mizi bulmuş olmamız. Bir süredir eleştirileriyle Arka Pencere'ye büyük katkı sağlayan Evrim Kaya, iki haftada bir "Hırsız Kız" köşesinde 'çalıp çırpacak' ya da onun deyimiyle 'taşıyacak'. İlk yazısında 'çok dertli' ve bu derdini de 1978 tarihli antolojik film "Alman Sonbaharı" (Deutschland Im Herbst) aracılığıyla dışavuruyor. Sağlam perspektif, sağlam kurgu, sağlam yazı... Hararetle tavsiye ederiz!

GİZLİ TEŞKİLAT
(NORTH BY NORTHWEST, 1959)

YAYIN KURULU BİLGEHAN ARAS bilgehanaras76@gmail.com OKAN ARPAÇ oarpac@gmail.com BURAK GÖRAL burgoral@yahoo.com

MURAT ÖZER cinemozer@gmail.com BURÇİN S. YALÇIN burcyalc@hotmail.com **GÖRSEL YÖNETMEN** BİLGEHAN ARAS

LOGO TASARIM ERKUT TERLİKSİZ **HTML UYGULAMA** BAŞAR UĞUR **KATKIDA BULUNANLAR** EVRİM KAYA, ALİ ULVİ UYANIK, HASAN CÖMERT,

CUMHUR CANBAZOĞLU, ÇAĞDAŞ GÜNERBÜYÜK, ERMAN ATA UNCU, OLCAN ÖZYURT **REKLAM İLETİŞİM** EMEL GÖRAL emel.goral@hotmail.com

6 ÇOK BİLEN ADAM

Dheepan; Denizin Ortasında (In The Heart Of The Sea);
Baskın; Karabasan; Kocan Kadar Konuş; Diriliş;
Alvin Ve Sincaplar: Yol Macerası (Alvin And
The Chipmunks: The Road Chip); Sadakat.

19 KAPRI YILDIZI

Arka Pencere yazarlarının film değerlendirme yıldızları...

20 HIRSIZ KIZ

Evrin Kaya, bu sayıdan itibaren iki haftada bir “Hırsız
Kız”ımız Marnie oluyor... Hoş geldin diyelim kendisine!

22 CİNNET

Okan Arpaç, Metin Erksan’ın “Suçlular Aramızda”sına
uygulanan sansür hamlelerini ortaya seriyor.

24 AŞKTAN DA ÜSTÜN

Yılmaz Erdoğan’ın, Ömer Faruk Sorak destekli ilk
yönetmenliği: “Vizontele”... Okan Arpaç imzasıyla.

26 ÖLÜM KARARI

44 Arka Pencere yazarının seçimleriyle oluşturduğumuz
“2015’in En İyi 11 Filmi” bu sayfalarda boy gösteriyor.

30 DÜZENBAZ

Erman Ata Uncu, bizde de ‘hinlik’ temelli animasyonlar
çekilebilir mi diye bir fikir jimnastiğine soyunuyor.

32 GENÇ VE MASUM

David Bowie’nin son albümünün aynı adlı açılış şarkısına
enfes bir video: “Blackstar”... Murat Özer imzasıyla.

34 SAPIK

Gündemden yansıyanlar... Olkan Özyurt imzasıyla.

2016 ALTIN KÜRE ADAYI

“BİR KLASİK OLARAK SİNEMA TARİHİNE GEÇECEK”

65. Berlin Film Festivali Jürisi

OSCAR® ADAYI “NO”NUN YÖNETMENİNDEN

THE CLUB

BİR PABLO LARRAÍN FİLMİ

15 OCAK'TA SİNEMALARDA

DHEEPAN

YÖNETMEN Jacques Audiard
OYUNCULAR

Jesuthasan Antonythasan,
Kalieaswari Srinivasan,
Claudine Vinasithamby,
Vincent Rottiers, Marc Zinga

YAPIM 2015 Fransa

SÜRE 115 dk.

DAĞITIM M3 (Filmartı)

"DHEEPAN" SON YILLARIN EN TARTIŞMALI ALTIN PALMİYE'LERİNDEN BİRİNİN SAHİBİ OLDU. BUNUN NEDENİ, BANA KALIRSA, BİRLEŞMEZ GÖRÜLEN İKİ UCU, LOACH-DARDENNE VE MAHDUMLARI EKOLÜNDEN BİR

gerçekçilikle, kökleri Sergio Leone'den Scorsese'ye, De Palma'nın "Yaralı Yüz"üne (Scarface) uzanan epik aksiyonu birleştirivermesi. Öyle birden bire, neresinden tuttuysa oradan, Japon'la yapıştırır gibi.

Elbette Batılı bir ekibin, Sri Lankalı Tamil Kaplanları'ndan bir adam ile onunla birlikte Fransa'ya iltica eden genç bir kadın ve çocuğun başından geçenler hakkında bir senaryo kaleme almış olmaları da insanda bir kuşku uyandırıyor. İkinci kısmı, özellikle Sri Lanka siyasetini ve kültürel kodlarını bilen mercilerden gelecek itirazlara kulak verme hakkını saklı tutarak geçelim. Filmin Batılı dili izleyiciyi yabancılaştırmıyor, olanları fazla basite indirgemiyor ve en azından seyir deneyiminin lehine işliyor.

İlk tespitimize dönecek olursak, Audiard, sanki öylesine gibi bir araya getirdiği iki ucu da ihmal etmiyor. Ve derinlerde bir yerde, gerçekliğin altında daha sert ama daha yumuşak başka bir gerçekliğin gizli olduğunu ve romantik ve plastik görünen şeylerin de sahici günlük kaygıların beslediği bir mitoloji görevi göreceğini de hissettirmeyi başarıyor. Dolayısıyla bu eklektikliği şiirsel bir düzeyde, filme nefes aldırın, biraz hipnotize edici etkisi olan soyut sahnelerde izah etmiş oluyor. Çaldığı kimlikteki isimle "Dheepan", onun karısı rolünü oynamak zorunda kalan Yalini ve kızlarıymış gibi yapan Illayaal'dan oluşan bu garip çekirdek aile, aile olmanın zaten öğrenmesi zor, garip bir şey olduğunu hatırlatıyor bize. Onların barbarlığın ortasından medeniyetin ortasındaki barbarlığa yaptığı yolculuk da, ister fil yüzü ister ışıktan olsun, bütün tanrıları neden icat etmek zorunda kaldığımızı açıklıyor. Bu anlamda Dheepan'ın kendisinin de finalde bir tür tanrıya dönüşmesine zihnen şaşırsın gibi olsak da

duygusal açıdan şaşırmıyoruz.

Aslında filmin hikayesi, örneğin "Yeraltı Peygamberi"nde (Un Prophète) ya da "Pas Ve Kemik"te (De Rouille Et D'os) olmadığı kadar çok karakterli geliyor. Yönetmen başta Yalini ve Illayaal'a da başkarakter olduğunu altını filmin adıyla çizdiği Dheepan kadar, hatta zaman zaman onlardan daha fazla ilgi gösteriyor. Ancak sonlara doğru çocuk resimden tümden çekiliyor ki bu oyuncunun ve karakterin o noktaya kadarki gelişimi göz önüne alındığında biraz üzücü. Yalini ise Dheepan kadar şiirsel bir dönüşümden geçme de onun kadar önemli bir karakter olmayı sürdürüyor. Yani aslında üç başkaraktere sahip bir film için tuhaf bir isim seçimi olduğunu söylemek gerek. Başta planlanandan daha iyi gelişen yan karakterler filmin pusulasını biraz şaşırtmış, yine de isim değiştirilmemiş olabilir. Yalini'nin patronu, çete reisi Brahim başta olmak üzere diğer yan karakterler de sığınılan liman Fransa'nın atmosferini az ve öz bir dille kurmaya yarıyor ve iyi bir iş çıkıyorlar.

Onlar filmin gerçek değil sembolik tarafını akla getiriyor. Göçmen bürosundaki, Illayaal'ın yazdırıldığı okuldaki, insanı nezaketle öldüren Fransızlar da, onların bu nezaketinin arkasındaki hoşgörüsüzlüğü ele veren sevgisiz-sevimsiz çocukları da, Dheepan ve eğreti ailesinin atıldığı kuyuya kendilerinin ne zaman atıldıklarını muhtemelen çoktan unutmuş olan yerleşik göçmenler de birer tipi, birer duyguyu temsil ediyor. Göçmenlerin içine düştükleri kuyudan çıkmaya çalışmaktansa daha derinleri kazdıklarını kısa zamanda anlıyoruz. Dheepan soluk almak, geçmişteki kayıplarını geri döndüremese de en azından bu kez kaybetmemek istiyor. Oysa Audiard, Fransa'nın, banliyölerinden başlayarak kazılan derin kuyunun içine doğru yıkılmaya başladığını hissettiriyor. Neticede tuhaf bir şefkati uzun süre koruyan film, birdenbire olabilecek en sert şiddete sürüklendiğinde şaşırmıyoruz, çünkü film kaynağı sömürgeciliğin bin yıllık tarihine

**FİLMİN BATILI DİLİ
İZLEYİCİYİ
YABANCILAŞTIRMİYOR,
OLANLARI FAZLA
BASİTE
İNDİRGEMİYOR
VE EN AZINDAN
SEYİR DENEYİMİNİN
LEHİNE İŞLİYOR.**

“DHEEPAN”IN NE ANLATTIĞI SİZİN NE ANLADIĞINIZA GÖRE DEĞİŞİRKEN, FİLMİN İKNA EDİCİLİĞİ DE AUDIARD’IN TARZINI SEVİP SEVMEDİĞİNİZ SORUSUNDA KİLİTLENİYOR.

giden o kuyuyu ve içinde sakladığı şiddeti bir an olsun unutmamıza izin vermiyor.

Daha önceki filmlerinde yönetmeni benzerlerinden ayıran şey, zaaf gibi görünen şeylerden doğan tuhaf bir enerjidi. Hikaye her an her yere gidebilir hissi, sıradan şeylerin, basit metaforların arkasında birden parlayan efsunlu bir ışıltı. Bu yüzden “Dheepan”ı sevip sevmemek de, gelip, o gösterişsiz ama tuhaf büyüye kapılıp kapılmadığınız noktasına düğümliyor. Bana kalırsa karakterlerle duygusal bir bağ kurmayıp, filmi izlerken yavaş yavaş tırmanan o gerilimi diz kapaklarında hissetmemek kolay değil. Her şey aşırı stilize, bir açıdan mantıksız ve sisler içindeki o acayip final sahnesine bağlandığında, film avucuna aldığı kadar izleyiciyi uzak bir yerlere götürürken, geride kalanların mantıklı

eleştirilerine kulak asmıyor. “Dheepan”ın ne anlattığı sizin ne anladığınıza göre değişirken, filmin ikna ediciliği de Audiard’ın tarzını sevip sevmediğiniz sorusunda kilitleniyor. (Final sahnesi derken zirve anını kastediyorum. Sonrasında, ileri bir tarihten gördüğümüz sahne başka bir filmin, dolayısıyla başka bir yazının parçası gibi... Yine de yönetmenin bir kez daha ‘Japon’la yapıştırmasında’ estetik açıdan yadırganacak bir şey yine yok. İnsan yine de yönetmenin İngiltere’yle ilgili bu olumlu hislerinin kaynağını merak etmeden duramıyor.)

Film en temposuz olduğu anlarda bile kendine baktırmayı başarıyor.

Dheepan’ın çetelerle girdiği mücadele başta yavaşça yükselip, sonra biraz hızlı ilerliyor.

Altyazı

O C A K 2 0 1 6 AYLIK SİNEMA DERGİSİ

Diriliş • Gençlik • The Hateful Eight • Dheepan
Yuvarlak Masa Tartışması: Star Wars
Can Evrenol ile Baskın üzerine • Popüler Yerli Komedi

DOSYA 2015'in En İyileri

www.altyazi.net

DENİZİN ORTASINDA

★★★★★

ORJİNAL ADI In The Heart
Of The Sea

YÖNETMEN Ron Howard

OYUNCULAR Chris Hemsworth,
Benjamin Walker, Gillian Murphy,
Brendan Gleeson, Ben Whishaw

YAPIM 2015 ABD-İspanya

SÜRE 122 dk.

DAĞITIM Warner Bros.

ÜÇ BÖLÜM OLARAK
DEĞERLENDİRİLEBİLECEK
HİKAYEDE ÖYLE
DENGELER KURULMUŞ Kİ,
FİLMİN AHLAKINA
İLİŞKİN SORU
İŞARETLERİNİ
TAMAMIYLA GİDERMİŞ
OLUYORSUNUZ.

MOBY-DICK", 1851'DE YAYIMLANMASINA KARŞIN 20. YÜZYILDA DÜNYA ÇAPINDA ÜNLENEN ROMANDIR. ALBİNO BALINANIN YA DA DENİZ CANAVARININ (!) PEŞİNDE, HEM MÜRETTEBAT, HEM DE DOĞA İLE ÇATIŞAN KAPTAN AHAB karakterinin simgeledikleri hakkında çok sayıda analiz yapılmıştır. Herman Melville'in (1819-1891), bu kurmaca yapıtının başlıca esin kaynağı da, gerçek bir olaydır. Nathaniel Philbrick (1956-) tarafından yazılan "In The Heart Of The Sea: The Tragedy Of The Whaleship Essex"ten uyarlanan film, işte o hikayeyi anlatıyor.

"Denizin Ortasında" adıyla gösterime girmesine rağmen, bu biyografik maceraya dair tam vurgu, orijinal isimde yapılıyor: "Denizin Kalbinde" (In The Heart Of The Sea).

1820 yılında, Massachusetts'e bağlı, balina yağı üretim ve borsasının merkezi Nantucket adasından ayrılarak en az iki bin fiçıyı doldurma göreviyle ava çıkarılan Essex yelkenli gemisinin/ mürettebatının öyküsü. Essex, bir daha geri gelmeyecek bir gemi!

Henüz petrolün keşfedilmediği bir çağda, lambalar için gerekli yağın sağlandığı balinaların peşinde, birkaç yıl sürecek yolculuğa dayanıklı Essex, dönemin en iyilerinden olmasına karşın neden denize gömülmüştür? Bu trajedide, endüstrinin kurucularından olan köklü bir ailenin üyesi Kaptan George Pollard (Benjamin Walker) ile kaptan olması gerekirken, hak gaspına uğrayarak ikinci kaptanlığa mecbur bırakılan deneyimli Owen Chase (Chris Hemsworth) arasındaki iradi çatışmanın etkisi nedir? Yoksa, bu batış, sadece insan hırsının, açgözlülüğünün ve kibrinin bir sonucu mudur?

Ron Howard, bazı zor filmlerle şaşırtmaya devam ediyor. Geçen yıl "Zafere Hücum"da (Rush), Formula 1 rekabetinde yer alan etkileyici iki yarışçının 1970'lerde süren mücadelelerindeki enerjiyi aynen yansıtmıştı... Çok özel canlılar olan balinaların koruma

altında olduğu ve kaçak avcılığın gelişmiş teknolojilerle önlenmeye çalışıldığı günümüzde, seyircinin, ailelerini avcılıkla geçindirmek zorunda kalan insanlarla empati kurmasını beklemek ise bir risk. Kuşaktan kuşağa öğrendikleri bu işi yapmak zorunda kalan denizciler, 19. yüzyılın ilk yarısına ait olsalar da risk. Ancak, üç bölüm olarak değerlendirilebilecek hikayede öyle dengeler kurulmuş ki, finalde, filmin ahlakına ilişkin soru işaretlerini tamamıyla gidermiş oluyorsunuz.

Kapitalizmin şiddetini arttıran azgınlığıyla, doğayı alt edilip sömürülmesi gereken bir düşman olarak görmesi limitleri zorluyor. Balinaları da -adeta- tükenene kadar avlanması gereken canavarlar olarak değerlendirmesi, risk almayı seven Pollard ile avcılıktan haz aldığı belli Chase'in tutkularını kamçılıyor. Öncelikle

birbirlerini mesleki alanlarda 'avlamaya' çalışıyorlar... İnsan, öncelikle kendi türüyle savaşıyor (Bu arada Howard, seyirci gemiye adımını attığı andan itibaren yaklaşan her tür fırtınayı hissettiriyor; şaşırtıcı biçimde, denizcilerin tüm bir trafiğini gerçekliğe dokunmanızı sağlayarak aksettiriyor).

Sonra, belki o dönemde uygun, ama 21. yüzyılda bile hâlâ yapılan bir yanıla düşülüyor: Doğaya kafa tutmak... Doğayla savaşmak! Oysa insan doğadan bağımsız değil, onun bir parçası! Essex yolculuğuna başarısızlıkla devam ederken, devreye gurur giriyor... Ve balinaların insanlardan kaçtığı denizlere yönelen Pollard ile Chase, karşılarında beyaz ispermeçet balinasını buluyor: Tüm bedeni aldığı yaraların izleriyle kaplı, aşırı yıpranmış, bir isyankar!

Son olarak da, mürettebatın açık denizde

tamamıyla kendi ruhlariyle savaşı başlıyor. Hayata tutunma sınavındaki cesaretleri sınanıyor... Özellikle Chase için bir vicdani sınav bu. Çünkü, sinemada gördüğüm en vurucu sekanslardan birinde, acımasız avcı Chase'in bakışları, aynı insan türü gibi memeli olan o dev güzelliğin gözlerine kilitleniyor.

"Denizin Ortasında", onlara öğretildiği gibi doğru bildiklerini savunan erkeklerin, gerçeğe ulaşmalarının ve dürüstlüklerinin öyküsü olarak önemli. Bu deniz serüveni, vicdana en fazla ihtiyaç duyduğumuz yüzyılımıza değerli mesajlar yolluyor.

Görüntü yönetmeni Anthony Dod Mantle ile besteci Roque Baños, şahane iş çıkarmışlar.

Bu film için olumsuz cümle yazamıyorum.

**RON HOWARD,
YAKLAŞAN HER TÜR
FIRTINAYI
HİSSETTİRİYOR;
DENİZCİLERİN TÜM
TRAFİĞİNİ GERÇEKLİĞE
DOKUNMAMIZI
SAĞLAYARAK
AKSETTİRİYOR.**

BASKIN: KARABASAN

YÖNETMEN Can Evrenol

OYUNCULAR Ergun Kuyucu,
Görkem Kasal, Fatih Dokgöz,
Muharrem Bayrak

YAPIM 2015 Türkiye-ABD

SÜRE 97 dk.

DAĞITIM Chantier (MO Film)

HİKAYENİN ÇIKIŞ
FİKRİNE VE
YAPISAL OLARAK
KURULUMUNA
BAKILDIĞINDA
“BASKIN”IN KAĞIT
ÜZERİNDE İLGİ
ÇEKİCİ OLDUĞUNU
SÖYLEMEK LAZIM.

KISA FİLMLERİYLE TANINAN CAN EVRENOL’UN İLK UZUN METRAJİ “BASKIN: KARABASAN”LA İLGİLİ KURULAN CÜMLELER GENELLİKLE “DİĞER YERLİ KORKU FİLMLERİNE BENZEMEDİĞİ” FİKRİ ÜZERİNE KURULUYOR. TORONTO’DAKİ gösterimi ve sonrasında çıkan yazılar ve başarılı (!) PR çalışması ile beklenti yarattığı da aşikar. Peki, bir filmin ‘farklı’ olması o filmi iyi veya önemli yapmaya yetiyor mu? Ve dahası “Baskın” gerçekten ‘farklı’ olmayı başarabiliyor mu?

Bir polis ekibinin gece devriyesinde gelen bir yardım çağrısı üzerine gittikleri terk edilmiş, harabe bir Osmanlı karakolunda başına gelenleri anlatan filmin ilk yarım saati durgun geçmesine rağmen tekinsiz bir atmosfer yaratmayı başarıyor. Buradaki tekinsizliği polisler arasındaki muhabbetin tonu üzerinden güçlendirmeye çalışıyor Evrenol. Gündelik dili yakalamaya çalışan bu erkek erkeğe sofa başı muhabbeti gerçeğe yakın olsa da iyi yazılamadığından doğal durmuyor. Sonrasında polislerden birinin rahatsızlanması ve çıkan gerginlik ile yavaş yavaş gerilimi tırmandıracak öğeler ortaya çıkıyor ve ekibin yola çıkmasıyla tekinsiz yolculuk da başlamış oluyor.

Hikayenin çıkış fikrine ve yapısal olarak kurulumuna bakıldığında “Baskın”ın kağıt üzerinde ilgi çekici olduğunu söylemek lazım. Gücü temsil eden bir grubun kurban konumuna düştüğü bir korku filmi olması bile yetiyor merak etmek için. “Sıradan bir akşam gibi başlayıp dehşetle sona eren” korku filmi klişesini, anonsla yolunu değiştirip bilinmeyen bir belanın içine düşen Türk polisi fikri ile heyecan verici kılıyor çünkü. Ancak, bu fikri ileriye taşıyabilecek yaratıcılıktan yoksun bir film “Baskın”. Ekip yoldayken karşılarına çıkan, tekinsizliği, gerilimi sağlayacak unsurlar olarak hikayeye dahil edilen karakterler ve detaylar işlevsel olmayı beceremediği gibi klişe olmanın ötesine de geçemiyor. Klişeler tür sinemasının

olmazsa olmazdır fakat Evrenol, bu klişeleri hikayenin parçası yapamadığı için filmin süsü gibi duruyor. Dahası “Baskın”ın bir kimya sorunu var ve bu sorun filmin ortalarından itibaren hissediliyor. Evrenol’un yapmaya çalıştığı sinema ile yerel motiflerle doldurduğu dünya arasında büyük bir ton farkı ortaya çıkıyor. Bu ton farkını kapatacak bir senaryo ve yönetmenlik olmadığı için Stephen King, Clive Barker, John Carpenter vb. gibi yaratıcıların dünyasından sıçramış korku öğeleri “Baskın”da maalesef sırtıyor.

Filmin en büyük sorunu ise ikinci bölümde ortaya çıkıyor. Polislerin harabe mekana geldikleri anda filmin dili, tonu, atmosferi tamamen değişiyor. Bu bölümde bir umut 2005 yapımı “Cehenneme Bir Adım”da (The Descent) izlediğimiz türden bir şeyle karşılaşırsınız, hikaye

polislerin kaçtığı ve teker teker öldürüldüğü bir korku-maceraya dönüşür diye bekliyoruz ancak başka bir şeyle karşılaşyoruz. Can Evrenol'un hesaplaşma olarak tasarladığı ve 'gore' yapmak istediği bu bölüm son derece kötü yazılmış diyaloglarla sarkıyor, ritmini kaybediyor ve izlemesi tatsız bir şeye dönüşüyor. Polislerin, erkekliğin, polislerin temsil ettiği dünyanın metinsel olarak filmdeki karşılığı da beklediğimizin uzağına düşüyor. Açılışa iktidarını 'güçsüz' olan üzerinde göstermeye çalışan polislerin finalde karşılaştığı bela hamasetle dolu bir piyese dönüşüyor. Başkarakter genç polis Arda'nın geçmişi, aile vurgusu, ülkenin güncel durumu üzerinden kurulan bağlantılar hepsi bu piyesteki kötü diyaloglarla birlikte göze batan detaylar olarak kalıyor.

Bir döngü olarak tasarlanmış hikayesi, yerleştirilen korku motifleri, tür üzerine kafa yoran ve kağıt üzerinde potansiyel taşıyan fikirleriyle seyircinin ilgisini hak ediyor "Baskın". Fakat senaryosu ve yönetmenlik tercihleriyle oldukça sorunlu bir ilk film olmaktan kurtulamıyor. "Baskın"a 'farklı' diyebilmemiz için gerekli verilerin hepsi kağıt üzerinde kalıyor. Afişe "Sonuna kadar izlemek cesaret gerektirir" ibaresi koymakla da olmuyor. Ve Türkiye'de benzerinin olmaması o filmi iyi yapmaya yetmiyor maalesef. Özellikle türün meraklıları bunu daha iyi anlayacaktır!

Denemeye kalkışmak bile önemli tabii.

"Korkma sönmez..."li diyaloglar güldürmedi değil.

**TÜRKİYE'DE
BENZERİNİN
OLMAMASI O FİLMİ
İYİ YAPMAYA
YETMİYOR MAALESEF.
ÖZELLİKLE TÜRÜN
MERAKLILARI
BUNU DAHA İYİ
ANLAYACAKTIR!**

KOCAN KADAR KONUŞ: DİRİLİŞ

YÖNETMEN Kıvanç Baruönü**OYUNCULAR** Ezgi Mola,

Murat Yıldırım, Hümeysra,

Nevra Serezli

YAPIM 2015 Türkiye**SÜRE** 108 dk.**DAĞITIM** UIP (BKM Film)

**KAFAYI YORMADAN,
EĞLENCİLİ, KENTSOYLU
SEYİRCİNİN KOLAYLIKLA
ÖZDEŞLEŞEBİLECEĞİ
SICAK BİR ÖYKÜ.**

DEVAM FİMLERİ İLGİNÇTİR VE HASSASTIR. MİRASIN ÜZERİNE OTURMASI, TANITIM PROBLEMİ OLMAMASI BİR AVANTAJDIR şüphesiz. Ancak, artan merakı, heyecanı, beklentiyi fazlasıyla karşılamak zorundadır ve bunu başarabilen, bir önceki filmi aşabilen, suyunun suyu öyküden sıyrılıp rüştünü ispat edebilen yapıt sayısı az, hayal kırıklıkları ise çok fazladır geçmişte. Buna rağmen, kaliteye, düzeye pek bakmadan mutlaka devam filmleri artarda çekilir ve gişe bayram eder.

Şebnem Burcuoğlu'nun iyi satmış kitabından, daha bu yıl Mart'ta beyazperdeye taşınmış "Kocan Kadar Konuş" iki milyona yakın seyirci ve 21 milyon TL'lik hasılat başarısıyla yüzleri güldürünce, dokuz ay sonra devam filmiyle sinemaseverlerin karşısına çıkıldı ve de kolay kolay şirin, hoş romantik komedi izleyemeyen yerli pazara iyi bir alternatif sunuldu.

Evet, yılbaşı tatilinin lokomotif filmi "Kocan Kadar Konuş: Diriliş". Kafayı yormadan, eğlenceli, kentsoylu seyircinin kolaylıkla kendini özdeşleştirebileceği, kadın dünyası ve evlilik

ritüelleriyle ilgili çok laf eden, sıcak bir öykü bekliyor seyirciyi.

Ancak hemen söyleyelim, bize göre, ilk filmde bir basamak altta ikincisi. Tamam, tanıdık tipler yine hınzır ve sevimli; bildik diyaloglar, evrensel denilebilecek şirin espriler yine geçerli. Lakin, ilkindeki gibi çarpıcı, şaşırtan yeni bir şey yok maalesef. Komedinin yükünü ilk filmin çıkıntı kızı Efsun'dan alıp 'nineler'e teslim eden senaryo, fazla aynı yerlerde dolanıp tekrara düşüyor. Sonuçta, yeni serüvenin ağır topu yine Ezgi Mola olsa da, filmi Nevra Serezli ile kadroya katılan Hümeysra gibi iki ustanın çekişmesi sürüklüyor. Ezgi Mola ise, Demet Akbağ'ın tek başına zirvede oturduğu kadın komedyenler piyasasında, Büşra Pekin'le birlikte iyi bir selef olabileceğini bu filmle bir kez daha kanıtlıyor.

Başta Ezgi Mola olmak üzere oyuncuların performansı etkileyici.

İlk film kadar ısıramayan, orta yollu bir senaryo öyküyü sıradanlaştırmış.

Hasan Cömert, Evrim Kaya ve Şenay Aydemir'le

ON SEANSI

her cuma
saat: 22.00'de

www.hayattv.net

/hayat_tv

posta@hayattv.net

Frekans Bilgilerimiz: Türksat 3A, Frekans: 12523, Polarizasyon: Dikey(V), Sembol Rate: 22500 FEC: 2/3

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

milyonerlerin değil, milyonların televizyonu

hayat
televizyonu

ALVIN VE SİNCAPLAR: YOL MACERASI

★★★★

ORJİNAL ADI Alvin And The Chipmunks: The Road Chip

YÖNETMEN Walt Becker

OYUNCULAR Jason Lee, Kimberley Williams-Paisley,

Josh Green

YAPIM 2015 ABD

SÜRE 92 dk.

DAĞITIM TME

ALİ BİLGİN'İN
BU İLK UZUN METRAJ
YÖNETMENLİĞİNDE,
KALİTELİ BİR İŞÇİLİK
SÖZ EDİLEBİLİR.

WITCH DOCTOR ŞARKISININ ALVIN AND THE CHIPMUNKS VERSİYONUNUN YOUTUBE VİDEOSUNUN ALTINA ŞÖYLE bir yorum yapılmış: “Bu filmin neredeyse on yaşında olduğunun farkında mısınız?

Kendinizi yaşlı hissettiniz mi?” Demek istiyor ki, ilk canlı aksiyon/animasyon filmi 2007’de çekilmişti, “Yol Macerası” bu serinin dördüncü filmi oluyor. Oysa şarkı yarım asırdan daha yaşlı: 2007’nin çocukları kendini rahatlıkla genç hissedebilir. Ross Bagdasarian (David Seville adını da kullanmıştır ve ünlü yazar William Saroyan’ın kuzenidir) 1958’de şarkıyı yazarken o tekniği de bulmuştu: Yavaş kaydedip normal hızda çalarak ince bir ses elde etmek. Epeyce plak sattıktan sonra sincaplar televizyonda henüz 60’larda görünmeye başlamıştı. 80’lerde bizde de gösterilen televizyon çizgi dizisinde daha insansı çizilmişlerdi. Sinema perdesinde çok daha sincap görünümde ve profesyoneller.

Yol Macerası, filmin adından da belli olduğu gibi üç afacan sincabın maceralı yolculuğunu konu alıyor. Ele avuca sığmayan Alvin, kitap

kurdu, aklın sesi Simon ve sevimli tombik Theodore müziği bırakmış eski yıldızlardır. Ünlü şarkıcılarla çalışan babaları Dave’in sevgilisi Samantha ile tanışmaları bir şeylerin başlangıcı olur. Çünkü oğlu Miles, onlara pek iyi davranmamakta, ama bunu başkasına belli etmemektedir. Bu arada Dave Miami’ye bir yolculuğa çıkınca, sincaplar onun orada evlenme teklif edeceği izlenimine kapılır. Evliliği engellemek üzere peşine düşer, şarkılar söyler, çeşitli maceralar atlatırlar. Sonunda, ortada bir yanlış anlama olduğu ortaya çıkacak, ailenin önemini ve birbirlerini ne kadar sevdiklerini fark ederek muratlarına ereceklerdir. Hiperaktif bir haşarılığı sevimli şekilde gösterebilen, eğlenceli ve sürprizsiz, bir anlamda eski usul bir animasyon / canlı aksiyon.

Sincap çocuklar ve insan babadan oluşan alternatif aileye affettiği normallik, pek hoş.

Sincapların seslerini, özellikle dublajda, anlaması epey zor.

Sadibey.com

"Sinemacılık ve filmcilik yararına
bağımsız iletişim platformu"

SADAKAT

YÖNETMEN Kamil Koç

OYUNCULAR Ahmet Saraçoğlu,

Melih Selçuk, Ayfer Dönmez,

Haldun Boysan

YAPIM 2015 Türkiye

SÜRE 90 dk.

DAĞITIM Pinema

SON YILLARDA YİNE POPÜLER OLAN, SABAH KUŞAĞI DİZİLERİNİ ARATMAYAN AĞIR, AĞDALI VE ARABESK BİR YAPIM "SADAKAT".

KADIN CİNEYETLERİ, DOLANDIRICILIK, MAFYA TERÖRÜ, ÇOCUK TACİZİ, AİLE İÇİ ŞİDDET, MAHALLE BASKISI VE DAHA NİCE üçüncü sayfa olayı. Artık kanıksadığımız ve giderek sıradanlaşan haberler olaylar, olgular. "Sadakat"te tüm bu aksiyon tek bir potada eriyor ve öyle bir hızla arka arkaya geliyor ki, filmi bir bütün olarak ele almak imkansızlaşıyor. Hikaye bir berber dükkanında başlıyor. Mahalle berberi ve çırağı Salih arasındaki ilişki adeta bir baba-oğul ilişkisi gibi sunuluyor.

Ancak bu ilişkide bir çapanoğlu olduğunu hemen anlıyoruz. İşte tam o anda dükkanın kendisine devredileceği yalanıyla kandırılan Salih'in dramıyla baş başa kalıyoruz. Önceleri ustasının tüm borçlarının üzerine kaldığını düşünen Salih, yediği kazığın bununla sınırlı olmadığını çabuk anlıyor. İmzaladığı her şeyin aslında mafyaya bir borçlanma olayı olduğunu öğrendiğinde ise iş işten çoktan geçmiş oluyor. Salih'i bir karabasan gibi takibe alan mafya, bu küçük esnafı kısa zamanda yoldan çıkarıyor. Saf

ve temiz bir mahalle çocuğu olan Salih, mafyanın bu baskısı karşısında tamamen kimlik değiştiriyor ve her yola gelir bir karaktere dönüşüyor. Bu sıradan filmin diğer bir tarafında ise bambaşka bir hikaye akıyor. İbrahim abisinin ve köyünün baskısıyla karısını ve çocuğunu alarak İstanbul'a gelmiş ve Salih'in berber dükkanında çırak olmayı kabullenmiş iyi niyetli bir karakter. Ancak babasından kalan miras yüzünden abisi peşini bırakmıyor ve Salih ile İbrahim'i karşı karşıya getirecek bir planı da devreye sokuyor.

Son yıllarda yine popüler olan sabah kuşağı dizilerini aratmayan ağır, ağıdalı ve arabesk içeriğiyle "Sadakat", Ahmet Saraçoğlu, Melih Selçuk, Ayfer Dönmez ve usta oyuncu Haldun Boysan'ın vasatı yakalayan oyunculuğuyla ancak izlenilebilir bir hale geliyor.

Haldun Boysan, abi karakteriyle son derece inandırıcı ve samimi bir oyunculuk ortaya koyuyor.

Filmde meydana gelen tüm olaylar arka arkaya ve hızlı bir şekilde gerçekleşirken hikayeye tutunamıyorsunuz.

BASKIN: KARABASAN

DENİZİN ORTASINDA

DHEEPAN

KOCAN KADAR KONUŞ: DİRİLİŞ

	BİLGEHAN ARAS	OKAN ARPAÇ	TUNCA ARSLAN	BURAK GÖRAL	MURAT ÖZER	OLKAN ÖZYURT	BURÇİN S. YALÇIN
ALVIN VE SİNGAPLAR: YOL MACERASI							
BASKIN: KARABASAN				★★	★		★★★★
DENİZİN ORTASINDA / IN THE HEART OF THE SEA	★★★★	★★★★		★★★★	★★★★		
DHEEPAN				★★★★			
KOCAN KADAR KONUŞ: DİRİLİŞ	★★★★			★★★★	★★	★★★★	
SADAKAT	★						
BUZ VE GÖKYÜZÜ / LA GLACE ET LE CIEL					★★★★		
ÇILGIN DOSTLAR: KORKAK KAHRAMAN	★★						
DELİBAL	★						
ERTUĞRUL 1890	★			★★	★		
GASSAL	★						
KAHİNİN KIZI / SKAMMERENS DATTER		★★					
KURBAĞA KRALLIĞI / FROG KINGDOM	★★						
THE LOBSTER			★★★★	★★★★	★★★★		
LOLO				★★★★			
MUTLU YILLAR / LOVE THE COOPERS	★★			★★			★★★★
NADİDE HAYAT					★★	★★	★
PAN	★★	★★		★★★★	★★		★★
POINT BREAK				★★	★		
RÜZGÂRIN HATIRALARI	★★★★★			★★★★	★★★★	★★★★★	
SARMAŞIK	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★	★★★★	★★★★
SON EFSANE / THE PROGRAM	★★			★★★★	★★★★		
STAR WARS: GÜÇ UYANIYOR / STAR WARS: THE FORCE AWAKENS	★★★★★		★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	
STEVE JOBS	★★★★	★★★★		★★★★★	★★★★		★★★★
VICTOR FRANKENSTEIN	★★				★★		★★

2015 KIŞI

1978 tarihli “**Alman Sonbaharı**” (Deutschland Im Herbst), tarihte az gördüğümüz hız ve netlikte bir **kolektif** tepkidir. Film, **RAF** üyelerinin tutuldukları **yüksek güvenli** hapishanede ölü bulunmalarının ardından ülkenin içinde bulunduğu **ruh halini** anlatır.

TANIDIĞIM EN NAİF İNSANLAR EKSERİYETLE SİNEMA YAZARLARI ARASINDAN ÇIKIYOR. BUNU EN ÇOK YIL SONLARINDA HİSSEDİYORUM: ÇOCUKSU BİR NEŞEYLE HARİL HARİL YILIN EN İYİLERİ LİSTELERİ HAZIRLIYOR, listelerimizdeki filmler için birbirimize sataşıp, kocaman adamlar, kadınlar, bazen saatlerce bağıra çağıra tartışıyoruz. Sanki o yılın filmleri şahsımıza paketlenmiş hediyeler, paylaşıyoruz, sahipleniyoruz, hararetle anlatıyor, sevgiyle ya da öfkeyle hatırlıyoruz. Başka bir uygarlıktan dünyaya düşen biri, kimilerinin bütçesi artık yüz milyon dolarları bulan bu filmlerden cebimize bir kuruş girmediğini duyacak olsa ne şaşırır, diye düşünürüm bazen.

Dışarıdan bakınca nasıl görünüyor bilmiyorum, ama sahiden de çoğumuz Nolan’ın son filmi (yine) kötü diye iç çeken, hayatının en heyecanlı anları arasında “Bir Zamanlar Anadolu’da”nın çıkışını sayan, yeni bir yönetmen keşfedince yüzü aydınlanan çocuk-insanlarız. Yeni yılı da belki de en çok bu listeleri yapma fırsatını verdiği için sevdiğimizi sanıyorum. Benim listemin bir numarasında bu yıl, başka bir yerde nedenini izah ettiğim üzere, bir Pixar animasyonu olan “Ters Yüz” (Inside Out) vardı. 2015’i aydınlık bir yıl olarak hatırlamak istediğimden olacak. Oysa geriye dönüp bakınca hepimizin aklına daha ziyade, filmlerden önce, filmlerden sonra aldığımız sayısız kötü haber geliyor. Ankara patlamasının haberini hayranı olduğum Nanni Moretti’nin filmine girerken aldığımı unutacağımı sanmıyorum. Jürilik vazifesi yaptığım Adana son anda film ekiplerine yaptığı daveti geri aldı. Bizse belki bir iç savaşın içinde olduğumuzu unutmaya çalışarak, unutmak istemesek de başka ne yapacağımızı bilemeden, filmler izledik durduk. Meğer adlı adınca bir savaşın içinde de böyle oluyormuş, insanın sahiden

de sesi kesiliyor, bir şeyler hep ters gidiyor hissiyle, kalbinde çürüyen bir diş varmış gibi mesela, yaşamaya devam ediyormuş. Ama bu yıl, sansüre boyanan İstanbul ve Antalya’da, belki başka hiçbir festivalde de, insanların birbirini gördüğünde filmleri merak ve neşeyle sorduğunu sanmıyorum.

1977 sonbaharında, Almanya İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra yaşadığı en büyük krizle karşı karşıyaydı. Kızıl Ordu Fraksiyonu’nun (RAF) demokratik devletin faşist kökenleriyle hesaplaşma iddiasıyla giriştiği şiddet eylemleri sertçe bastırılmış, ülke yeniden bir hapishaneye dönmüştü. 1978 tarihli “Alman Sonbaharı” (Deutschland Im Herbst), 11 yönetmenin imzasını taşıyan parçalı bir film. Tarihte az gördüğümüz hız ve netlikte bir kolektif tepki. Film, RAF üyelerinin tutuldukları yüksek güvenli hapishanede ölü bulunmalarının ardından ülkenin içinde bulunduğu ruh halini anlatır. Bir cenazeyle açılıp, başka bir cenazeyle kapanır. İlki, RAF tarafından öldürülen Alman İşverenler Birliği başkanı Hanns Martin Schleyer’inki, bir devlet törenidir. Eski bir Nazi, itibarlı bir iş adamı. Filmin sonunda da nasıl öldükleri hâlâ açıklanamayan üç RAF üyesi, Andreas Baader, Gudrun Ensslin ve Jan-Carl Raspe’nin polis saldırıları altında defnedilişinin gerçek görüntülerini görürüz.

Filmin en etkili kısımlarından biri ise, “Tiyatro Yönetmeni” (Die Verschobene Antigone) adını taşır. Bütün bunların ortasında Sofokles’in, kardeşinin cenazesini kaldırmaya çalışan Antigone’nin hikayesini anlattığı klasik oyununu televizyona uyarlamış bir yönetmen rolünde Volker Schlöndorff’un kendisini izleriz. Kardeşinin yasını tutmak isteyen Antigone’nin hikayesi, Ensslin’in kız kardeşinin mücadelesinden

ayrılmayacak, yöneticilerce bir terör hikayesi olarak yorumlanan Antigone gösterime uygun bulunmayacaktır. Yerine bir savaş hikayesi konur. “Kahraman savaşçılar, terörist kadınlardan iyidir...”

Geriye dönüp bakınca, bu yıl izlediğimiz her filmin, bir Antigone uyarlamasının yokluğunda açılan boşluğu doldurmak için konduğunu hissetmemek elde değil. Gömülemeyen ölülerin yılından geçtik. Sayısız Antigone’nin, kardeşleri, anaları, babaları ya da birkaç aylık bebekleri kurda kuşa yem olmasın diye verdikleri o mücadeleyi anlatan film, bir yerlerde, belki onu yazmaya niyet edecek senaristin zihninin içindeki kontrol odasında, başka bir filmle değiştirildi. Türkiye’nin 2015 kışını anlatacak, hele ki kolektif bir akıl, belki de hiç ortaya çıkmayacak. 2015 geride kalırken, “Alman Sonbaharı”nın bin yıllardır süren iktidar trajedisi üzerine söylediklerini hatırlamak iyi bir fikir olabilir. Ya da filmin sonunda, 1945’te bir kadının söylediği o cümleyi: “Vahşetin belli bir noktasına gelindiğinde, onu kimin başlattığı fark etmez; sadece durması gerekir.”

2016 iyi bir yıl olsun.

** Bu haftadan itibaren, iki haftada bir “Hırsız Kız” başlığını taşıyan bu sayfaları ben yazacağım. Kafamda canlanan ‘hırsızlık’ eylemi, ‘hayatın geri kalanını biraz daha iyi anlamak için filmlerden fikirler aşırarak’ gibi bir şey... Metafor sözcüğünün Yunancadaki etimolojisinden aşırarak, ‘taşımak’ da diyebilirdik elbette. Ama bence, en büyük hırsızlık mülkiyet olduğundan, bir hırsızlık ahlakını savunan romantiklere sahip çıkmak lazım. Hem de insanın eline Hitchcock sarışını olma fırsatı her gün geçmiyor!*

SUÇLULAR ARAMIZDA

Büyük usta Metin Erksan'ın "Susuz Yaz"ın ardından çektiği "Suçlular Aramızda" (1964), **sistem eleştirisi** yaparken cesur anlatım diliyle de dikkat çeker. İşin ilginç yanı, **sansürle çevrildiği dönemde değil**, yıllar sonra karşılaşmasıdır. Hem TRT'de hem de Erksan'ın müdahalesiyle...

1 952'DEKİ İLK FİLMİ "KARANLIK DÜNYA-AŞIK VEYSEL'İN HAYATI" İLE DAHA YOLUN BAŞINDA SANSÜRLE TANISAN METİN ERKSAN, BÜYÜLEYİCİ FİLMOGRAFİSİ BOYUNCA İKİ KEZ DAHA BU SORUNLA YÜZLEŞİR. 1962'DE "YILANLARIN Öcü" 1963'te "Susuz Yaz"la... En önemli yapıtlarını verdiği dönemde sansürle boğuşan ve bundan dolayı mağdur olan yönetmen, "Suçlular Aramızda" adlı filminde 'cinsellik'le uğraşmış olmasına karşın bir sorun yaşamaz.

İstanbul zengin bir ailenin konağında, kıymetli olduğu söylenen ama gerçekte sahte olan bir kolyenin çalınmasıyla başlayan öyküde, polisiye örgüyle birlikte sıkı bir toplum eleştirisi ortaya çıkar.

1965'te İzmir Enternasyonal Fuarı 1. Film Şenliği'nde En Başarılı Yönetmen ve 1965'te Milano'da En İyi Sosyal İçerikli Film ödüllerini alan yapıtta daha önce Türk sinemasında hiç görülmemiş sahneler mevcuttur.

Kocasıyla mutsuz olan evin hanımının

zenci hizmetçisiyle ilişkisinin olması, Ekrem Bora'nın ofisinde sekreterini masaya çıkarıp bacaklarının arasından kuru bir kafayı masa boyunca kaydırması, akabinde bacaklarına sarılıp sevişmesi, Leyla Sayar'ın çirli çıplak vücudunu tamamen kaplayacak şekilde yapıştırılmış paralar vs.

25 Temmuz 1987 gecesi, Ekrem Bora, Belgin Doruk, Leyla Sayar ve Tamer Yigit'in rol aldıkları filmin TRT'deki ilk gösteriminde bu sahneler kısmen ekrana yansır. Ancak kesilmiş bölümler de vardır. Yayından sonra o günlerde çıkan yazılarda, TRT'nin eldeki tek kopyayı makasladığı ve filme geri dönülemez şekilde zarar verdiği dile getirilir. Ancak asıl şaşırtıcı olay, sonraki yıllarda bizzat yönetmenin başvurduğu sansürdür.

Metin Erksan, yıllar sonra filmi kendi deyimiyle 'altın makas'la keser. Film özel gösterimler dışında sinemada ya da televizyonda gösterilirse, seyirciler

Leyla Sayar'ın çıplak sahnelerini ve Mümtaz'ın sekreteri ile sevişme sahnelerini artık göremeyeceklerdir.

Erksan bu tasarrufunu şu cümlelerle açıklar: "Leyla (Sayar), biliyorsunuz azize oldu, yani evliya olduğunu söylüyor. Öyle diyorsa öyledir, ben işin bu tarafıyla ilgilenmem. Ben Leyla'yı çok severim. En büyük prensiplerimden sevgim ve sevdiklerimin menfaati için vazgeçebilirim. Leyla'ya zarar vermemek için bu sahneleri ben kestim.

Leyla'nın bir kez daha çıplak görünmesine müsaade etmedim. Sekreter rolünü oynayan Gülben Alpkaya da benim çok sevdiğim bir arkadaşım evlendi. İstedim ki Gülben'in o sahnesi olmasın, evliliklerine bir zarar gelmesin. Her ikisinin de bu sansürden haberi yok. Ben merhamet, sevgi, dostluk, arkadaşlık adına kendi filmlerime rahatlıkla sansür uygulayabilirim."

ACISIYLA,

TATLISIYLA,

EKŞİSİYLE

Ekşi Sinema
www.eksisinema.com

VİZONTELE

Üzerinden neredeyse 15 sene geçmesine karşın pırıltısından hiçbir şey kaybetmeyen bir **modern klasiktir** “Vizontele” (2001). Bugün artık hayatımızın vazgeçilmez araçlarından biri olan ve neredeyse **yaşamlarımızı şekillendiren** ‘televizyon’un Hakkari’ye ilk kez gelişini ve halk üzerindeki etkilerini yansıtan bu komedi-dram, dönemin **lokal bir portresini** çizerken Yeşilçam’ın izlerini takip eder. Yılmaz Erdoğan’ın Ömer Faruk Sorak eşliğinde ilk kez yönetmenliği denediği yapıt, **BKM ekolünün** de yapı taşlarından biridir.

KONUSU 1974 YILINDA HAKKARI’DE GEÇMESİNE KARŞIN, ÇEKİMLERİN YAPILDIĞI 2000 YILINDA UYGUN ŞARTLARI BULAMAYAN YILMAZ ERDOĞAN, VAN’DA ÖZEL BİR SET İNŞA ETTİRİR. FİLMDE İZLEDİĞİMİZ KÖY, GERÇEKTE YOKTUR VE BU FİLM İÇİN YAPILMIŞTIR. ZATEN İLK TARTIŞMALAR DA BÖYLECE BAŞLAR. BÜTÇENİN YÜKSEKLİĞİ, SETE harcanan para, yetmiyormuş gibi havadan çekim yapabilen özel kameraların kullanılması; tiyatrodan gelme, 1990’lar boyunca TV’de reyting rekorları kıran programlar hazırlayan Erdoğan’ın ‘şımarıklığı’ olarak görülür. Oysa çocukluğunda yaşadığı şeyleri hatırlayan ve peliküle döken Yılmaz Erdoğan, içindeki çocuğu dinleyerek doğru bir iş yapmıştır. Hayal gücüne sınır koymamış, ilk yönetmenliğinde her şeyi bildiği gibi kotarmış ve asla unutulmayacak bir yapıt ortaya çıkarmıştır. 1974’te geçen öyküde, köyde yaşayan insanlarla tanışırız önce. Belediye başkanı Nazmi Bey (Altan Erkekli) ile karısı Siti Ana (Demet Akbağ), futbol meraklısı oğulları Rifat’ı (Mesut Çakarlı) askere uğurlamak üzeredir. Halkın en büyük eğlencesi, o dönem bütün Türkiye’de olduğu gibi ‘sinema’dır. Yazın kimisi biletle açık havada film izlerken, civardaki evlerin damlarında da ‘kaçak’ izleyiciler çekirdek çitleyerek sinemayla başka dünyalara dalarlar.

Derken bu sinema aşkına bir rakip gelir; televizyon. Ya da köylünün kolayına geldiği söyleme biçimiyle ‘vizontele’. TRT Ankara’dan gelen

‘devlet memurları’, bu ücra yerde olmaktan nefret ederler ve malzemeleri olduğu gibi bırakarak, vericileri, televizyon cihazını kurmadan çekip giderler. Bu sırada devreye Deli Emin (Yılmaz Erdoğan) girer. Gülüşüyle, yaptıklarıyla, taklit etme tikiyle herkesin ‘deli’ gözüyle baktığı Emin, aslında teknoloji konusunda kendi kendini yetiştirmiş, aklı çalışan biridir. Ve o köyde ‘vizontele’yi ancak o kurabilir.

Sık sık büyük şehirlere gidip gelen, bol keseden sallamayı seven Fikri’nin (Cem Yılmaz), ‘vizontele’ kurulup ‘açılışı’ yapılacağı sırada belediye başkanının konuşmasını dinlerken ortaya attığı laf, o gün bu gündür gündelik konuşmalarımıza girmiştir. Nazmi Bey, ‘radyonun resimlisi’ olarak tarif ettiği ‘vizontele’de, artık evlerimizin içinde Zeki Müren’i dahi görebileceğimizi söyler. Fikri hemen cevabı yapıştırır: “Zeki Müren de bizi görececek mi?”

Yılmaz Erdoğan’ın içinden çıkıp geldiği insanları, müthiş gözlem yeteneği sayesinde bire bir beyazperdeye taşıdığı “Vizontele”, ülkemize hayli geç gelmiş bu ‘şeytan icadıyla halkın ilk temas anı’ ile ilgili de ipuçları taşır. O yıllarda, dünyanın öbür ucunda olan bir olayın bile ‘naklen’ odalarımıza iletilebilmesi, teknolojiyi uzaktan takip eden kitleleri afallatır. Olsa olsa bu bir ‘şeytan icadı’dır. Nitekim filmde de cami hocası Mela Hüseyin (Erkan Can) dini referanslar vererek, onu

izlemenin 'günah' olduğunu dile getirir sürekli. Bugün RTÜK ve devlet eliyle televizyon kanallarının hışımla zapturapt altına alınması ve pek çok görüntünün sansürlenerek verilmesinde, Mela Hüseyin'in zihniyetinin kırıntılarını görmek mümkündür.

Dramla komediyi şahane bir kıvamda dengeleyen "Vizontele", arka arkaya sıralanmış skeçler bütünü gibi dursa da, matematiği incelikle kurulduğundan sonuç olarak başarıya ulaşır. Sağcıların ve solcuların o küçük yerleşim alanında dahi keskin çizgilerle ayrışması, devrimcilerle sağcıların hal ve hareketleri, Türkiye'den 'insan manzaraları' olarak filme yedirilirken aynı zamanda gülmece unsuru olarak da kullanılır.

Ama asıl vurucu olan filmin finalidir. Türk sinemasında genelde yaşanan 'finali bağlayamama' sorunu, ender görülecek bir başarıyla bu filmde halledilir. 1974'teki Kıbrıs Harekati dönemine denk gelen öykü finale doğru ilerledikçe, Siti Ana'nın 'vizontele' nefreti de ete kemiğe bürünür. Evlerinde bir akşam haberleri izlerken, asker olarak harekate katılan oğulları Rıfat'ın şehit olduğunu öğrenirler. Ekranda Rıfat'ın fotoğrafının donup kaldığı anda, 'vizontele'nin kimseye 'hayırlı' gelmediğini de idrak ederler. Son sahnede Siti Ana'nın oğlu yerine, onun fotoğrafını son kez gördüğü televizyon cihazını toprağa gömmesi, sinemasal olarak da 'zirve' anlardan biridir.

Gösterime girdiğinde büyük bir gişe hasılatı elde eden "Vizontele", bir yandan da kıyasıya eleştirilir. Hikayenin geçtiği yer ayan beyan 'Kürt coğrafyası' olmasına karşın, insanların tek kelime Kürtçe konuşmaması, Yılmaz Erdoğan'a fatura edilir. Ne 'asimile olmuş olması' kalır, ne 'korkaklığı'. Erdoğan 2003'te çektiği devam filmi "Vizontele Tuuba'da bu eleştirileri kulak ardı etmez ve gerek müziklerde gerekse kimi diyaloglarda Kürtçe'ye göz kırpar.

Sağlam senaryonun, başarılı görüntü yönetiminin, dev oyunculukların yanında önemli ayaklardan biri de filmin müzikleridir. Kardeş Türküler topluluğu, bu film için hazırladığı müziklerle müthiş bir başarıya imza atar. TRT'nin 70'lerdeki sinyal müziğinden notaları halk müziğiyle kaynaştırmaktan tutun da, klasik türkülerin modern yorumuna kadar bir dizi sıklıkla filmin atmosferini kusursuz bir biçimde tamamlarlar.

Deli Emin'in radyoda her çalışta canhıraş şekilde annesinin mezarına koşarak onun ruhuna dinletmeye çalıştığı ama her defasında mezara vardığında biten türkü, "Vizontele" denince akla gelen ilk gelen şeylerden biri olsa gerek; Aşık Mahzuni Şerif'in "İşte Gidiyorum Çeşm-i Siyahım" adlı eseri. Deli Emin'in naif sitemiyle bitirelim: "Ya türkü çok kısadır, ya da anamın mezarını çok uzağa yapmışım."

ARKA PENCERE YAZARLARI SEÇTİ: 2015'İN EN İYİ 11 FİLMİ

Her sene sonunda Arka Pencere yazarları arasında geleneksel olarak yaptığımız 'Yılın En İyi Filmleri' soruşturmamız karşınızda. Kim demiş eleştirmenler popüler sinemayı sevmez diye? İyisi yapıldığında başımızın üstünde yer var; kanıtı da "Mad Max: Fury Road". İşte 44 yazarın seçtiği en iyi 11 ve ötesi...

YERLİ-YABANCI TOPLAM 399 FİLMİN VİZYONA GİRDİĞİ 2015, İYİ YAPIMLARIN DAHA ÇOK SENE BAŞINA YIGILDIĞI BİR TABLO ÇİZDİ. YIL

boyunca bu filmlere sizlere 'yerinde izleyerek' nakleden 'Çok Bilen Adam'larımız, puanlama da yaparak 'en iyiler' listemizi oluşturdular. İlk 11'e giren yapıtları zaten sayfalarımızda göreceksiniz. 12'den 20'ye kadar ise kalan filmler şöyle sıralanıyor: "Mommy", "Peşimdeki Şeytan" (It Follows), "Prenses Kaguya Masalı" (Kaguyahime No Monogatari), "Victoria", "Bay Turner" (Mr. Turner), "A Most Violent Year", "Yüzündeki Sır" (Phoenix), "Citizenfour", "Hayal Ülkesi" (Jauja)... Türk sinemasından kalburtüstü örnekler de izledik 2015'te ama ilk 20'ye ne yazık ki hiçbiri giremedi. Belki vizyonda listemizdeki yapıtların hepsini izlediniz, belki eksikleriniz var. Tamamlamak için listemize göz atmanızda fayda var.

1 MAD MAX: FURY ROAD (2015)

"Max belki de çoktan öldü. Bu film kolayca onun cehennem yolculuğu gibi izlenebilir. Delicesine komik, dünyaya ait olamayacak kadar vahşi ve kirlî; hipnotize edecek kadar ürkütücü, ritmik ve şiirsel. Bu kaotik bileşime şiirselliği yakıştıramayabilirsiniz. Gürültülü demir yığınları tozu dumana katarak A noktasından B noktasına ulaşmaya çalışıyor; birbirlerine çarpıyor, patlıyorlar. 'Mad Max' filmlerinin güzelliği biraz da bu basitlikte yatar. Her şeyi bitmiş bir dünyada neyin hikayesini anlatabilirsiniz ki? Hikaye yok, sadece tüm şiddetle hayatta kalma mücadelesi. Can güvenliğini zerre önemsemeyen senaryoların atası da 'Mad Max' filmleridir. Kötümserlik konusunda George Miller burada kendi üçlemesini bile aşıyor." **Kerem Sanatlı**

• **Eleştirinin tamamını 290. sayıda bulabilirsiniz.**

2

3

2 45 YIL (45 YEARS, 2015)

"Andrew Haigh'in 'Hafta Sonu' (Weekend) adlı ilk uzun metrajlı filmi ve HBO için gerçekleştirilen 'Looking' adlı dizideki yazar ve yönetmenlik deneyiminden sonra yine bir ilişki muhasebesi projesiyle seyirci karşısına çıktığını görüyoruz. '45 Yıl'ın yönetmenin önceki işleriyle çok belirgin tematik bağları var. Billhassa 'Looking' dizisinin ikinci sezonu ile ilişkisinin çok güçlü olduğuna da inanıyorum. Ancak 'Looking'ın iki genç erkek arasındaki henüz çok taze ilişkisinde, taraflar yüzleşmeye çok daha açıktı. '45 Yıl'ın Kate ve Geoff Mercer'i ise gerek İngilizliklerinden gerek ait oldukları kuşaktan gerekse heteroseksüel aile kurumunun dürüstlüğü aynı ölçüde meyilli olmamasından dolayı çatışmayı çok daha sessiz ve içsel bir süreç olarak yaşıyorlar." **Ali Ercivan**

• Eleştirinin tamamını 309. sayıda bulabilirsiniz.

3 FOXCATCHER TAKIMI (FOXCATCHER, 2014)

"Miller'in 'Foxcatcher Takımı'nda da kalburüstü bir iş ortaya çıkardığı şüphesiz. Özellikle de kırk yıl düşünsük böyle bir rolde tahayyül edemeyeceğimiz Carell ve hemen hiçbir filminde standartlarının altına inmeyen Ruffalo performanslarıyla ayrı birer parantezi hak ediyor. Kimi anlarda muhtemelen makyajın da etkisiyle tek boyutlu bir kötü adam hüviyetine bürünse de Carell ses tonu, donuk bakışları ve aslında gayet minimal düzeyde seyreden mimik ve reaksiyonlarının zamanlamasıyla son derece ürkütücü bir sosyopat portresi çiziyor. Ruffalo ise ideal aile babası ile özverili ve müşfik ağabey kalıpları arasında sıkışıp kalmış karakterini ustaca kullandığı vücut dilinin de yardımıyla kanlı canlı bir adam haline getiriyor." **İlhan Yurtsever**

• Eleştirinin tamamını 275. sayıda bulabilirsiniz.

4

5

4 TURİST (FORCE MAJEURE, 2014)

"'Force Majeure', 'zorlayıcı neden', dilimizdeki yaygın kullanımıyla 'mücbir sebep' demek. Daha çok hukukta kullanılıyor; doğal afetler, toplumsal hareketler, hastalık, ölüm gibi beklenmeyen sebeplerle yükümlülüklerin yerine getirilememesi anlamına geliyor. Bu hikayede ise, bencilliğin istem dışı ortaya çıkışının, ironik açıklaması: Mücbir sebep! İsveçli yönetmen Ruben Östlund, dördüncü uzun metraj çalışması için hınzırca bir çıkış noktası yakalamış. Tatilde beklenmedik bir felaketle karşılaşmış sağ çıkabilen çiftlerden büyük bölümü boşanıyormuş. Çünkü ölümcül ani olaylarda, erkekler, kadınlara göre daha hızlı kaçma ya da önce kendini kurtarma davranışı içinde oluyorlarmış. Burada 'kadınlara nazaran' vurgusuna dikkat çekirim." **Ali Ulvi Uyanık**

• Eleştirinin tamamını 276. sayıda bulabilirsiniz.

5 LEVIATHAN (LEVIATAN, 2014)

"Zvyagintsev, yurttaşı olduğu kadim devletin içten içe yozlaşmasını ve çürümüşünü, rejim değişikliğiyle birlikte kimyası değişen, bünyesindeki kötülükleri kusan, asil köklerine ihanet edip güç sarhoşluğuna kapılan bir toplumun analizini, örnek olarak aldığı bir balıkçı kasabası üzerinden yapıyor. Filmin afişinde yer alan, karaya vurup çürüyüp iskeletten ibaret kalmış balinanın yanı başındaki, öfke içinde genç Roma (Sergey Pokhodaev), geleceğe dair umutsuzluğu/karamsar bakışı yansıtıyor (Bir sahnede daha, farklı biçimde yer alan balina metaforu önemli bir yer tutuyor.) (...) Zvyagintsev, ait olduğu ulusun edebiyat, sinema, görsel sanatlarda büyük eserler yaratma geleneğinin son temsilcilerinden." **Ali Ulvi Uyanık**

• Eleştirinin tamamını 273. sayıda bulabilirsiniz.

6

6 TERS YÜZ (INSIDE OUT, 2015)

"Bu yolculuk, düşünün ki, Salvador Dalí'nin düş evreninin çocuklara uyarlanmış serbest formlarından, soyut resim estetiğine, hatta fantastik çizgi romanların bilinmeyen bölgelerine benzer sahalara dek uzanıyor. Ancak, yeni yetmeler için hazırlanan bilgisayar animasyonlarının yüksek hızına çıkmadan... Daha sakince, daha kolay seyredilir, daha yumuşak biçimde. 'Ters Yüz', bir çocuğun büyümesindeki zorluklara, onun, bazı zamanlar karmaşa yaşayan iç dünyasından bakarken, iletişim kurmanın düğümleri çözme ve sorunları halletmedeki gücüne değiniyor. Neşe'nin, Riley'nin olgunlaşması yolunda en az kendisi kadar gerekli olduğunu anladığı Üzüntü'yle kurduğu bağ gibi."

Ali Ulvi Uyanık

• Eleştirinin tamamını 295. sayıda bulabilirsiniz.

7

8

7 WHIPLASH (2014)

"'Otoriter devlet' - 'ezilen halk' alegorisinde Andrew'u basitçe denklemin bir tarafında konumlandırmak ise pek mümkün değil. Oldukça ironik bir şekilde, Andrew, bu sistemin iyi bir çarkı haline gelebilmek adına 'isyankar'laşan bir karakter. Bu isyan her ne kadar Fletcher'ın kontrolü, hatta inisiyatifi altında gerçekleşiyor olsa da Andrew'un bir kaybeden olmamasını sağlıyor. 'Whiplash'ın 'tehlikeli' olarak ifade edilebilecek söylemini ilgiye mazhar haline getiren tarafı da bu büyük çatışmanın nihayeti etrafında şekilleniyor. 'Whiplash'ın sorduğu nihai soru: 'Faşizmin yöntemleri, diğer disiplinlerde mükemmelliğe ulaşmak için kullanılabilir mi?'. 'Whiplash', sertliğin 'kusursuzluğa' ulaşma konusundaki rehberliğini olumluyor." *Kaan Karsan*

• Eleştirinin tamamını 273. sayıda bulabilirsiniz.

8 BIRDMAN VEYA (CAHİLLİĞİN UMULMAYAN ERDEMİ) (BIRDMAN: OR (THE UNEXPECTED VIRTUE OF IGNORANCE, 2014)

“Önceki filmlerinin aksine ‘Birdman’de yoğun kasvet ve trajedi duygusunu absürt boyutlarına varan mizahi öğelerle yumuşatan İñarritu komediyi de en az keder kadar, hatta kimi zaman ondan çok daha aktif bir biçimde anlatının en temel ve etkili parçalarından biri haline getiriyor. Kendi kariyerini bile ti’ye alabilecek ölçüde üstelik. Riggan ile Mike’in gırtlak gırtlığa geldiği sahnede olduğu gibi, ruhsal marazların kaynağına dair yaptığı ‘ayak oyunu’ ile Mike kadar bizi de faka bastıran yönetmen, şöhrat olgusundan şov sektöründeki insanların gerçeklik algısına bir dolu meseleyi hicvetme fırsatını da boş geçmiyor.”

İlhan Yurtsever

• *Eleştirinin tamamını 279. sayıda bulabilirsiniz.*

9 BURGONYA DÜKÜ (THE DUKE OF BURGUNDY, 2014)

“Rota belli: Bir tür sahip ile kölenin, hazzın zirvesinde buluşan ilişkisinde, gün sonunda aynı yataktaki uyumanın mutluluğu ve masum görüntüsüyle sonuçlanacak cinsellik oyunlarını oynamak. Cinsel fetişizm, biraz sadizm ve mazoşizm, oral seks... Strickland, hikayesini o denli hassas dengeler üzerine kuruyor ki, tek bir plan bile rahatsız etmiyor; tüm bu yoğun cinselliğe rağmen tek bir çıplak kare kullanılmıyor. Damıtılan bir ritüel süreciyle iki kadının en berrak duygusal anlarına ulaşıyor. Strickland bir aşkın döngüsünü anlatıyor. Kırılğanlık ise, kıskançlık, yaşlanma ve yalnız kalma korkusu üzerinden Cynthia’da ortaya çıkıyor. Ve ‘Burgonya Dükü’, bir hüznün başyapıtına dönüşüyor. Bir kelebeğin kısa ömrünün hüznü gibi.” **Ali Ulvi Uyanık**

• *Eleştirinin tamamını 289. sayıda bulabilirsiniz.*

10 GİZLİ KUSUR (INHERENT VICE, 2014)

“Normal koşullarda sinemaya uyarlanması imkansız bir yazarın, Thomas Pynchon’ın aynı addaki romanını alıp, tam da bu imkansızlığın üzerine gidiyor. İçine girilmedikçe takip edilebilmesi neredeyse imkansız olay örgüsünü, karmaşıklığına hâle getirmeden ulaştırır kılıyor. Bambaşka bir boyuttan haberler getiren eksantrik karakterlerini usta oyuncularının da yardımıyla ete kemiğe büründürüyor. Ve Amerikan tarihinden büyük ihtimalle başkasının kolay kolay çıkartamayacağı bir damar buluyor. 1970’lerin post-hippi, post-aşk-yazı döneminin hezeyanları ‘Gizli Kusur’un da yakıtı. Joaquin Phoenix’in kusursuz canlandığı Larry ‘Doc’ Sportello, Sam Spade’in ‘aşk ve devrim çocukları’ evrenindeki yansıması gibi...” **Erman Ata Uncu**

• *Eleştirinin tamamını 289. sayıda bulabilirsiniz.*

11 SESSİZLİĞİN BAKIŞI (THE LOOK OF SILENCE, 2014)

“Aradan 50 yıl geçmiş olmasına rağmen bu büyük katliamın ancak fısıltı şeklinde konuşulabildiği, konu açıldığında herkesin bir an önce kapatmak için çaba harcadığı, dönemin katillerinin vicdan belirtisi bir yana konunun üzerine gidenleri açıkça ‘yeniden mi aynısını yapalım’ diye tehdit ettiği, katillerin hepsinin taltif edilip ceplerine para konulduğu böylesi bir duruma karşı yalın gerçeklik çarpıyor bizleri hiç kuşku yok ki. Çünkü daha dün kadar Ermeni Soykırımı’nın hiç olmadığına inandırılmış, tehcirin yaşandığı bölgelerde yaşayan vicdanlı insanların katliamları evlerde fısıltıyla anlatıldığı, çocuklara ‘kimseyle söyleme’ diye sıkı tembihlerin edildiği bir ülkede yaşıyoruz neticede.”

Şenay Aydemir

• *Eleştirinin tamamını 307. sayıda bulabilirsiniz.*

KEŞKE ‘CANLANSALAR’...

Şu bir gerçek; günümüz **televizyon ortamı** özgürce yapılacak işlerin hiçbirini kaldıracak açıklıkta değil. ‘Yetişkin’ eğlencelerinde işin ucunda **evlilik bulunmuyorsa sekse**, gülünç bir yardımcı unsur değilse eşcinselliğe, standartların dışında gelişen herhangi bir hikâyeye hiçbir şekilde yer yok. **İçki ve keyif** ise zaten çoktan gündem dışı...

ANGLOSAXSON DİZİLERİNİN VAZGEÇİLMEZİ BANLİYÖ EVİNİN YERİNİ TABİİ Kİ BİR APARTMAN DAİRESİ ALMIŞ. BİRASINA VE TELEVİZYONA SAPLANTI DERECESİNDE BAĞLI AİLE BABASI, BU VERSİYONDA beklendiği üzere bıyıklı ve kel... Artık gerçekliği tartışılır, neredeyse ‘mitolojik’ bir varlığa dönüşmüş türden bir ev içi kaynana da resimde. (Terlik fırlatma klişesi de atlanmamış tabii ki...)

Bu ve benzeri dokunuşlar, “The Simpsons”ın yerli versiyonunu çıkarmaya yeter mi? Yetmeyeceğini üç sene önce Star’da yayımlanan ve ömrü çok da uzun sürmeyen “Fırıldak Ailesi”nde gördük. Örnek aldığı “The Simpsons”ın ya da “Family Guy”ın mizahındaki acımasızlığın yakınına dahi uğrayamayacak sönüklükte bir mizah, yapıştırma karakterler ve yerli olsun diye uğraşıldığı her halinden belli olsa da bir türlü öyle olamayan hikâyeler bütünü... “Türkiye’nin yetişkinlere yönelik ilk çizgi dizisi” diye pazarlanan “Fırıldak Ailesi”, ta en başta banliyö dinamiklerinin Türkiye’ye uyarlanmasının imkansızlığıyla boğuşmak zorunda kaldı. Yapılan her espride, her absürd durumda akla “The Simpsons”ın, “Family Guy”ın, “South Park”ın hinliği geldi. Aradaki uzaklık açıkçası izleyeni de biraz üzdü.

Belki de sebep, hepsi birbirinden popüler mizah dergileriyle yıllardır beslenen zengin bir madene sahip bir ülkede ilhamı uyarlamada bulmaya çalışmaktı. Gerçi iyi yapıldığında uyarlamanın da gayet keyifli durumlara gebe olduğuna, arada kapanmaya çalışılan mesafeden ne gibi cevherler çıktığına yıllardır aşina bir ülkeyiz. Örnekleri için Yeşilçam’ın tükenmez adaptasyon külliyatına bakmak yeterli. Ne var ki mizah söz konusu olduğunda insan, televizyon yöneticilerinin ya da yapımcıların neden halihazırda oldukça tanınan ve sevilen yerli karakterlere değil de tamamiyle ABD dinamiklerine yaslanan bir mizaha baktığını anlamıyor. Milliyetçilik hastalığının belirtileri değil bu. Özellikle mizah gibi bir alanda etkileşimlerin ardı arkasının kesilmediği, konuya dair az çok düşünülen herkesin malûmu. Sadece 1970’lerden beri işlenegelmiş bir kültürün, Gırgır ve çocuklarının televizyon gibi bir

alandaki niye değerlendirilmediğini sorguluyoruz, hepsi bu...

Misal; yıllar yılı Lemanyak’ta okuduğumuz, Oky’nin yazıp çizdiği “Cihangir’de Bi Ev”... Cihangir’de güneş görmeyen evlerin astronomik rakamlara kiralananmadığı, üniversite öğrencilerini de bağrına bastığı yılları konu alır. Odanın ortasında duran bir sehpa ve sigara yanıklarından tanınmayacak hale gelmiş bir kanepe, genç Cihangir’lilerin türlü maceralarına sahne olur.

Tabii ki içki şişelerinin ‘blur’lendiği bir dönemde bira, şarap şişesinden ve başka birtakım maddeden geçilmeyen böyle bir evi televizyona taşımak imkansız.

Ancak Oky’nin yer yer ‘psychedelic’ karelerinin, kafası her daim iyi ve kötücül karakterlerinin hareketli görüntüye nasıl yansıtacağını düşünmeden edemiyor insan.

Ya da yine Oky imzalı “Zavallı Polat”. Aileye yeni gelmiş bebekten dolayı bir kenara atılan ve bu durumu kendine hiç yediremeyen kedi Polat, Sylvester ve Tom’dan sonra kahraman kedilere eklenen yeni bir halka da olabilir. Kenan Yazar’ın “Hilal”i de benzer şekilde arıza genç kadın karakterlerine önemli bir katkı sağlayabilir, artık gayet sıkıcı bir hal almış televizyona yeni bir soluk getirebilirdi.

Örnekleri çoğaltmak mümkün... Ramize Erer’in “Kötü Kız Berna”sı ya da

Cem Yılmaz’ın “Korkunç Tilbe”si maçoşlukla kavrulan ekranlarda panzehir etkisi yapabiliirdi. Ya da Latif Demirci’nin “Press Bey”inden ucu illa gündeme de dokunacak türlü hikâyeler çıkartılabiliirdi. “En Kahraman Rıdvan”dan bir süper kahraman parodisi ya da İlban Ertem’in “Vicdan”ından dokunaklı bir şehir hikâyesi yaratılabiliirdi.

Tüm bunlar zamanında Cemal Nadir’in “Amcabey”inin bir belgesel kapsamında birkaç saniyelğine canlandırılacağı haberiyle heyecanlanan kuşaktan birinin sayıklamaları da kabul edilebilir. Ya da yakında sinemalara gelecek “Kötü Kedi Şerafettin” uyarlaması düşünüldüğünde sonrasındaki olası bir furyanın öngörüsü de sayılabilir.

Ancak şu da bir gerçek; günümüz televizyon ortamı yukarıdaki örneklerin hiçbirini kaldıracak açıklıkta değil. ‘Yetişkin’ eğlencelerinde işin ucunda evlilik bulunmuyorsa sekse, gülünç bir yardımcı unsur değilse eşcinselliğe, standartların dışında gelişen herhangi bir hikâyeye hiçbir şekilde yer yok.

İçki ve keyif ise zaten çoktan gündem dışı. Dolayısıyla belki sayısız animasyona kaynaklık edebilecek böyle bir maden heba ediliyor, muhafazakarlık, kültürümüzü mizah alanında da cansiperane bir şekilde ‘korumaya’ devam ediyor.

BLACKSTAR

David Bowie'nin 25. stüdyo albümü **“Blackstar”**’ın aynı adlı açılış şarkısı, 1990’larda **Stakka Bo** olarak bildiğimiz İsveçli sanatçı **Johan Renck**’in yönetimindeki videoya mükemmelen **ete kemiğe** bürünüyor.

YÖNETMEN Johan Renck
YAPIM 2015 İngiltere
SÜRE 10 dk.

MÜZİĞİN YAŞAYAN EFSANESİ DAVID BOWIE’NİN 25. VE MUHTEMELEN DE SON STÜDYO ALBÜMÜ “BLACKSTAR”’IN AYNI ADLI 10 DAKİKALIK açılış şarkısı, büyük sanatçının muhteşem kariyerinin bir özeti adeta. Janrlar arasında gezinen ve ‘senfonik’ işaretlemelere sahip olan bu şarkı, Bowie’nin ‘karanlık taraf’la imtihanı bir bakıma.

1990’larda Stakka Bo olarak bildiğimiz İsveçli sanatçı Johan Renck’in yönettiği “Blackstar” videosu ise şarkının hakkını veren, bestedeki geçişkenliğin ete kemiğe bürünmüş hali gibi. ‘Kara yıldız’ın ışıksızlığına mühkum bir gezegene düşmüş astronotun (“Space Oddity”deki ‘Binbaşı Tom’ belki de) ölü bedeniyle açılan video, onun iskeletinden kafasını ayıran ‘kuryuklu bir kadın’la devam ediyor. David Bowie’yi önce ‘dügme gözlü’ bir karakter olarak resmeden film, sonrasında onu kapağında kara yıldız olan bir ‘kutsal kitap’ tutarken karşımıza

getiriyor. Dinsel göndermeleriyle dikkat çeken, buna karşın ‘dinsel’ bir şarkı olmayan “Blackstar”, videoda da bu ‘karmaşa’yla kendini hissettiriyor. Her yer ve hiçbir yerin iç içe geçtiği bu resim, 10 dakika boyunca izleyeni bir tür transa sokmayı da ihmal etmiyor, tıpkı videoda dans eden ‘siyah’ ve ‘beyaz’ gibi. ‘Karanlık’ın baskın biçimde öne çıktığı, bu kavramın altını dolduran bir çalışma bu. Karanlığı aydınlığa çevirmek için de herhangi bir çaba yok burada. Alegorisini ‘umutlu’ bir rotaya evirmenin yanına bile yaklaşmıyor Bowie.

Şarkıda ‘kara yıldız’ olduğunu haykıran, buna karşın ‘film yıldızı’, ‘pop yıldızı’ ya da ‘Marvel yıldızı’ olmadığını söyleyen David Bowie, ‘ölüm’ temasına da sıkı sıkıya tutunuyor. “Blackstar”, belki de David Bowie’nin vasiyet şarkısı (ve albümü). Bunu hissettiren bir atmosfere sahip olduğunu inkar edemeyiz...

YEDİ YAZAR, YEDİ AYRI ÜSLUP
AŞKTAN DA ÜSTÜN 50 FİLM³

KİTAP SATILAN HER YERDE!

1- Sansür ortadan kalksın!

Yeni yıldan elbette beklentilerimiz var. Ama bir de her yıl bir daha olmasın diye temenni ettiğimiz ama peşimizi bırakmayan ve sürekli karşımıza çıkan meseleler var. Eee, bize de bir kez daha bu yıl bunları görmek, duymak ve yaşamak istemiyoruz demek düşüyor. İlk dileğimiz, öyle ya da böyle, açık ya da örtülü sansür mansür olmasın!

2- Eleştirmene tehdit ve çemkirme olmasın!

Eleştirmen oturur filmi izler ve belli bir bakış açısıyla yazısını yazar ve yayımlanır. Ama ne hikmetse her yıl bir sinemacı çıkar, eleştiriyi kişisel algılayıp ya çemkirir ya da tehdit

eder. 2016'da bu geleneğin de ortadan kalkmasını umuyoruz. Eleştirmenler de eleştirilir ama tehdide lüzum var mı?

3- Film izlemek güzel ama bir de okusak!

Her yıl ülkemizde onlarca sinema kitabı çıkıyor. Ama nedense sinemayı izlemeyi ve üzerine fikir beyan etmeyi çok sevsek de bunun üzerine kitap okumaya gelince yan çiziyoruz. Fakat yazarlar, yayıncılar buna rağmen kitap yayımlamayı inatla sürdürüyorlar. Umarız bu yıl biraz daha okumaya vakit ayırırız.

4- Twitter'da birilerini öldürmekten vazgeçsek!

Sosyal medya hayatımıza girdi gireli 'sahte ölümler'den bir türlü

kurtulamıyoruz. Her yıl özellikle de Twitter'da bir sanatçı büyüğümüzü öldürüyoruz. Örneğin Münir Özkul ve ailesi bu konuda çok çekti... Milletçe bu huyumuzdan bir vazgeçsek!

5- İyi filmleri kaçırmayalım!

Herkes iyi film izlemenin derdinde. Kimse kötü film izlemek istemiyor. Ama yılın sonunda bir bakıyoruz ki kaçırdığımız bir sürü iyi film olmuş ve bir o kadar kötü film izlemişiz. Eee, kendimiz için iyiden ve kaliteden vazgeçmeyelim. İyiyi de bol bol paylaşalım.

ROCK FM 94.5

7. CADDE

SİNEMA VE SOUNDTRACK DÜNYASINA KEYİFLİ BİR YOLCULUK

BİLGEHAN ARAS'LA **7. CADDE** HER CUMA 20.00 / 22.00 ARASI
94.5 ROCK FM'DE

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

“ FİLMİN FORMU, SENARYODA MUTLAKA BELİRLENMİŞ OLMALI. ”

Jacques Audiard